PARTICULARITĂȚILE LUCRULUI CU PĂRINȚII ÎN CONTEXTUL INCLUZIUNII EDUCAȚIONALE

Cristina TURLACOV, Facultatea de Psihologie şi Ştiinţe ale Educaţiei

În instituțiile de învăţământ preuniversitare, lucrul cu părinții reprezintă partea cea mai dificilă a activității cadrelor didactice, dificultatea este dublă atunci când ne referim la clasele incluzive. Profesorului îi revine misiunea de a selecta şi aplica strategii eficiente de lucru atât cu părinții copiilor cu CES, cât şi cu părinții celorlalți copii. Utilizarea diverselor strategii au drept scop implicarea cât mai activă a părinților în viața şcolară a propriilor copii şi, respectiv, facilitarea integrării şi adaptării lor şcolare. Cu cât parteneriatul dintre părinte şi cadru didactic este mai strâns, cu atât mai mult acesta contribuie la dezvoltarea personalității copilului.

Literatura de specialitate propune cadrelor didactice o serie de strategii de lucru cu părinții, şi anume: şedințele cu părinții; şedințele instructiv-educative; mesele rotunde; lectoratele cu părinții; consultațiile pedagogice; vizitele la domiciliu; comunicarea personalizată; consilierea, iar pe lângă acestea şi strategii de lucru cu părinții copiilor cu CES: conversații şi discuții la începutul sau la sfârşitul zilei de scoală; agenda de contact şcoală-domiciliu; adunări scurte de seară – operațiuni sistematice; şedințe special organizate. Datorită existenței multitudinii de strategii, în cercetare neam propus să le evidențiem pe cele mai adecvate în lucrul cu părinții ai căror copii învață în clasele incluzive.

Analiza literaturii de specialitatea a permis să identificăm particularitățile specifice ale scolii incluzive, să evidențiem sugestiile specialiştilor în vederea organizării lucrului cu părinții în contextul şcolii incluzive. Pornind de la aceasta, au fost elaborate 2 chestionare care s-au aplicat pe un eşantion de 35 de persoane din incinta Liceului Teoretic „Pro Succes" din Chişinău – 15 profesori, 10 părinți ai copiilor cu CES şi 10 părinți ai celorlalți copii pentru a obține un tablou mai amplu şi mai clar asupra problemei cercetate.

Profesorii chestionați au fost selectați aleatoriu din diverse clase ale liceului, din rândurile celor interesați să participe la cercetarea noastră. Fiecare dintre respondenți a avut timp suficient la dispoziție pentru a răspunde sincer şi conştiincios la întrebările din chestionar. Chestionarul a avut drept scop relevarea următoarelor aspecte:

Identificarea strategiilor aplicate de către cadrele didactice în lucru cu părinții copiilor din clasele incluzive (părinții copiilor cu CES şi părinții celorlalți copii);

- Identificarea problemelor cu care se confruntă profesorii în lucrul cu părinții din clasa incluzivă;
- Identificarea problemelor cu care se confruntă părinții copiilor din clasa incluzivă în colaborarea cu profesorul.

- Evidențierea soluțiilor adoptate de cadrele didactice în vederea depășirii problemelor.

- Analiza datelor obținute în urma chestionării denotă atitudinea cadrelor didactice față de lucrul cu părinții. Putem conchide că profesorii consideră importantă comunicarea cu părinții tuturor copiilor şi aplică diferite strategii de comunicare, căutându-le pe cele mai eficiente. Chestionarea a permis să evidențiem strategiile aplicate de către cadrele didactice în lucru cu părinții copiilor din clasele incluzive. Părinții copiilor cu CES beneficiază puțin de strategii de lucru particulare situației copiilor lor – conversațiile de la începutul şi sfârşitul zilei, preponderent utilizându-se strategii valabile pentru ambele categorii de părinți. Dintre acestea, cel mai des utilizată şi indicată ca fiind cea mai eficientă rămâne a fi tradiționala ședință cu părinții, care permite comunicarea simultană cu toți părinții şi oferă posibilitatea rezolvării problemelor multiple şi complexe pentru o anumită perioadă de timp. Strategia respectivă comportă un caracter oficial pentru care părinții manifestă o atitudine foarte serioasă. Situația creată se datorează lipsei de timp a părinților copiilor cu CES pentru a se implica mai activ în viața şcolară a propriului copil, fapt ce reprezintă una din problemele cu care se confruntă profesorii. Contrar părinților copiilor cu CES, părinții celorlalți copii, nu manifestă interes pentru implicarea în viața şcolară a copilului, profesorul confruntându-se cu nedorința de implicare a părinților, sau interesul vădit doar pentru notele copilului, nu şi pentru starea lui în general în procesul instructiv-educativ.

Chestionarul al doilea a fost aplicat părinților tuturor copiilor cu şi fără CES din clasele incluzive. Rezultatele obținute în urma chestionării au permis să comparăm opiniile părinților copiilor cu CES şi cele ale părinților celorlalți copii. Astfel, toți părinții consideră foarte importantă implicarea lor în viața şcolară a copilului pentru a-l putea înțelege şi ajuta pe acesta în diverse situații. Totuşi, în cea mai mare parte, în viața şcolară a copilului se implică părinții copiilor cu CES. Aceştia, ca şi majoritatea părinților celorlalți copii, necesită ajutor şi atenție sporită din partea profesorului pentru a-şi putea sprijini copilul. Părinții consideră că, în acest scop, profesorii aplică în lucru cu ei o serie de strategii binevenite, însă de o mai mare eficiență, la ambele categorii de părinți se bucură şedințele şi comunicarea personalizată. Cu toate acestea, părinții exprimă dorința de a fi implicați în activități concrete în cadrul orelor, pentru a vedea ce face copilul şi cum se descurcă. Ca şi cadrele didactice, părinții se confruntă cu anumite probleme în colaborarea şcoală-familie. Indiferența şi superficialitatea în munca realizată cu copiii este una din cele mai grave probleme enunțate de părinții celorlalți copii, iar faptul că părinții copiilor cu CES nu au identificat anumite probleme vorbeşte fie despre satisfacția colaborării părinte-profesor, fie despre nedorința de implicare în rezolvarea problemelor existente.

Chestionarea părinților, de asemenea, a permis să verificăm veridicitatea datelor obținute din chestionarea cadrelor didactice şi un al doilea punct de

vedere asupra lucrului cu părinții – indispensabil pentru crearea unui tablou clar asupra obiectului cercetat în acest studiu. Urmărind viziunile lor asupra relației şi activităților comune cu cadrele didactice, asupra modalităților de implicare a părinților în viața şcolară a propriului copil, am reuşit să le comparăm cu răspunsurile oferite de cadrele didactice în primul chestionar.

În cea mai mare parte, răspunsurile părinților confirmă răspunsurile profesorilor, pe alocuri cu nivel înalt de coincidență. Astfel, importanța implicării părinților în viața şcolară a copilului, ponderea şi eficiența strategiilor indicate de cadrele didactice, toate corespund cu opiniile părinților despre acestea, însă în ceea ce priveşte problemele cu care se confruntă şi profesorii, şi părinții în colaborare, este o situație tipică. Fiecare dintre părți o acuză pe cealaltă de indiferență şi superficialitate, ceea ce semnifică că atât părinții, cât şi cadrele didactice lasă responsabilitatea unul pe seama altuia, aşteptând inițiativă din partea opusă. Din cauza acestui fapt, nici profesorii, şi nici părinții nu pot identifica soluții optime în rezolvarea problemelor respective.

Referințe:

1. ALOIS, G. *Sinteze de psihopedagogie specială*. Iaşi: Polirom, 2005.
2. IONESCU, M., NEGREANU, E. *Educația în familie – repere şi practici educaționale*. Bucureşti: Cartea Universitară, 2006.
3. MIHĂILESCU, L. *Familia în societățile europene.* Bucureşti: Universitatea, 1999.